

Bijlage:

Algemene vaardigheden in de aansluiting van vmbo-gtl naar mbo en later eventueel hbo (concept)

SLO Enschede
Versie september 2016

1. Samenwerken

Gezamenlijk een doel realiseren en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen

Initiatief nemen	Ik neem op het juiste moment initiatief.	Ik weet meestal wel wanneer ik initiatief moet nemen en doe dat dan ook.	Ik heb vaak behoefte aan een extra zetje voordat ik initiatief neem en laat vaak dingen aan anderen over.	Ik wacht af tot iemand mij vraagt iets te doen of een opdracht geeft.
Onderling taken verdelen	Ik kan goed afspraken maken over de taakverdeling in de groep en kan daarbij een goed evenwicht vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Ik kan redelijk goed afspraken maken over de taakverdeling in de groep en kan daarbij een redelijk goed evenwicht vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Soms lukt het me om afspraken te maken over de taakverdeling in de groep en om daarbij een goed evenwicht te vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Ik vind het heel lastig om afspraken te maken over de taakverdeling in de groep en om daarbij een goed evenwicht te vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.
Verantwoordelijkheid nemen voor het groepsresultaat	Ik neem verantwoordelijkheid. Ik neem taken op me en houd me aan afspraken.	Ik neem meestal verantwoordelijkheid. Ik neem vaak taken op me en houd me meestal aan afspraken.	Ik neem soms verantwoordelijkheid. Ik laat regelmatig taken aan anderen over en houd me niet altijd aan afspraken.	Het lukt me niet verantwoordelijkheid te nemen. Ik laat taken aan anderen over. Afspraken nakomen vind ik heel moeilijk.
Hulp en feedback geven	Ik help anderen en geef feedback waardoor zij verder kunnen komen.	Ik help anderen meestal en geef regelmatig feedback waardoor zij verder kunnen.	Ik help anderen soms. Ik vind het vaak lastig om feedback te geven.	Ik houd me niet bezig met wat anderen doen.
Hulp en feedback vragen	Ik vraag op het juiste moment hulp of feedback aan anderen.	Ik vraag meestal op het juiste moment hulp of feedback aan anderen.	Ik vind het soms lastig om te bepalen wanneer ik hulp of feedback moet vragen aan anderen.	Ik weet niet zo goed wanneer ik hulp of feedback moet vragen aan anderen.
Omgaan met hulp en feedback van anderen	Ik pas mijn gedrag of werk aan als ik hulp of feedback krijg. Ik betrek het niet op mezelf als persoon.	Ik pas regelmatig mijn gedrag of werk aan als ik hulp of feedback krijg. Ik betrek het niet op mezelf als persoon.	Ik pas mijn gedrag of werk soms aan als ik hulp of feedback krijg. Ik voel me vaak als persoon aangesproken.	Ik blijf me op dezelfde manier gedragen en mijn werk doen, wanneer ik hulp of feedback krijg. Soms betrek ik het op mezelf en word ik boos of onverschillig.

2. Zelfstandig leren

Het kunnen sturen van het leerproces en daarop reflecteren

Aanpak en planning	Ik verdiep me in de opdracht zodat ik overzicht heb. Ik kan een passende aanpak kiezen en een eigen planning maken.	Ik verdiep me in de opdracht om overzicht te krijgen. Het lukt me meestal wel om zelfstandig een passende aanpak te kiezen en een planning te maken.	Ik vind het soms lastig om overzicht te krijgen over de opdracht. Ik heb hulp nodig bij het kiezen van een passende aanpak en het maken van een planning.	Ik wacht tot de docent zegt wat ik moet doen en hoe ik het moet aanpakken.
Uitvoering van de opdracht bewaken en bijstellen	Ik houd overzicht over de uitvoering van de opdracht. Zo nodig pas ik de aanpak en/of de planning aan.	Ik kijk af en toe of ik nog volgens de planning werk en of de gekozen aanpak werkt. Soms pas ik dan de planning of de aanpak aan.	Tijdens de uitvoering van de opdracht kijk ik zelden naar de planning en vraag ik me zelden af of de gekozen aanpak werkt. Als ik merk dat ik in problemen kom, vraag ik aan de docent hoe ik verder moet gaan.	Ik werk zonder naar de planning te kijken of over de gekozen aanpak na te denken.
Reflecteren op de gekozen aanpak	Ik kijk terug op de aanpak van de opdracht. Ik kan aangeven welke aanpak ik heb gekozen en waarom. Ik kan verbeterpunten benoemen.	Ik kijk terug op de aanpak van de opdracht. Als ik problemen ben tegengekomen, kan ik meestal wel enkele verbeterpunten benoemen.	Ik kijk af en toe terug op de aanpak van de opdracht. Als er grote problemen zijn geweest, vraag ik aan mijn docent wat ik een volgende keer anders moet doen.	Ik voer de opdracht uit zoals het uitkomt. Ik kijk zelden terug op de aanpak en vraag me bijna nooit af wat ik een volgende keer anders kan doen.
Reflecteren op het behaalde resultaat	Ik kan mijn eigen resultaten goed beoordelen. Ik kan na afronding van een opdracht benoemen hoe ik een volgende keer een nog beter resultaat kan bereiken.	Na afronding van een opdracht weet ik vaak wel wat ik goed of minder goed heb gedaan. Vaak kan ik bedenken wat ik een volgende keer beter zou kunnen.	Na commentaar van de docent begrijp ik wat ik goed en minder goed heb gedaan en wat een volgende keer beter kan.	Ik lever mijn werk in en wacht af wat voor beoordeling ik krijg. Ook na commentaar van de docent begrijp ik vaak niet wat ik goed of minder goed heb gedaan.
Reflecteren op de eigen manier van leren	Ik weet wat ik leer van een opdracht. Ik weet goed welke manier van leren bij mij past en ik kan dingen op mijn manier aanpakken.	Ik weet meestal wel wat ik leer van een opdracht. Ik weet aardig goed welke manier van leren bij mij past.	Ik denk soms na over wat ik leer van een opdracht. Ik weet niet zo goed welke manier van leren bij mij past.	Ik doe wat ik opgedragen krijg. Ik vraag me zelden af wat ik ervan leer. Ik denk zelden na over mijn manier van leren.

3. Presenteren

Het effectief en doelgericht kunnen overbrengen van het resultaat van een opdracht

De kern van een boodschap bepalen en daarbij rekening houden met de doelgroep	Ik kan goed bepalen wat ik wil overbrengen en houd daarbij volop rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik kan meestal goed bepalen wat ik wil overbrengen en houd daarbij voldoende rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik wil overbrengen en houd daarbij niet altijd rekening met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.	Ik heb altijd hulp nodig om te bepalen wat ik wil overbrengen en om daarbij rekening te houden met de personen voor wie mijn presentatie is bedoeld.
Een presentatie logisch opbouwen	Mijn presentatie heeft een logische en heldere opbouw en is goed te volgen.	Mijn presentatie heeft een logische opbouw en is redelijk goed te volgen.	Ik vind het lastig om mijn presentatie logisch op te bouwen. Daardoor is die voor anderen soms moeilijk te volgen.	Het lukt mij niet om mijn presentatie logisch op te bouwen. Daardoor is die voor anderen vaak moeilijk te volgen.
Passende hulpmiddelen gebruiken	Ik maak gebruik van hulpmiddelen die passen bij mijn publiek en die mijn presentatie verlevendigen.	Ik maak meestal gebruik van hulpmiddelen die passen bij mijn publiek en bij wat ik wil vertellen.	Ik maak gebruik van hulpmiddelen, maar ze passen niet goed bij mijn publiek en bij wat ik wil vertellen.	Ik vertel alleen iets bij mijn presentatie, ik gebruik geen hulpmiddelen.
Helder en vloeiend spreken	Ik spreek helder en vloeiend. Ik heb wat betreft aantekeningen voldoende aan trefwoorden.	Als ik er goed op let, spreek ik helder en vloeiend. Ik heb uitgebreide aantekeningen nodig.	Ik spreek niet altijd vloeiend en verstaanbaar. Ik heb te veel de neiging om te gaan voorlezen.	Ik heb moeite met vloeiend en verstaanbaar spreken. Ik lees veel voor.
Lichaamstaal en contact met publiek	Ik let goed op mijn lichaamshouding en houd bewust contact met het publiek.	Ik let meestal op mijn lichaamshouding en heb regelmatig contact met het publiek.	Ik denk vaak niet na over mijn lichaamshouding en heb maar af en toe contact met het publiek.	Ik houd me niet zo bezig met mijn lichaamshouding en vergeet het contact met het publiek.
Omgaan met vragen	Ik kan gepast reageren op vragen, ook als ik het antwoord niet weet.	Ik kan meestal gepast reageren op vragen, ook als ik het antwoord niet weet.	Ik vind het lastig om gepast te reageren op vragen, zeker als ik het antwoord niet weet.	Ik reageer op vragen zonder goed na te denken over mijn reactie.

4. Abstract en kritisch denken

Doelgericht kunnen analyseren en logisch kunnen redeneren

Vragen formuleren	Ik kan goed bedenken wat ik te weten wil komen en daarvoor de juiste vragen formuleren.	Ik kan redelijk goed bedenken wat ik te weten wil komen en daarvoor meestal de juiste vragen formuleren.	Ik vind het lastig te bedenken wat ik te weten wil komen en daarvoor de juiste vragen te formuleren.	Ik heb hulp nodig om te bedenken wat ik te weten wil komen en daarvoor de juiste vragen te formuleren.
Bruikbare informatie zoeken en kiezen	Naar aanleiding van een vraag of opdracht kan ik goed bruikbare informatie zoeken en kiezen.	Naar aanleiding van een vraag of opdracht kan ik redelijk goed bruikbare informatie zoeken en kiezen.	Ik vind het vaak lastig om bij een vraag of opdracht bruikbare informatie te zoeken en te kiezen.	Ik heb hulp nodig om bij een vraag of opdracht bruikbare informatie te zoeken en te kiezen.
Informatie beoordelen op betrouwbaarheid	Ik kan goed beoordelen of informatie betrouwbaar is. Ik kan feiten en meningen onderscheiden.	Ik kan redelijk goed beoordelen of informatie betrouwbaar is. Ik weet meestal wel of iets een feit of een mening is.	Ik vind het vaak lastig om te beoordelen of informatie betrouwbaar is. Ik weet vaak niet of iets een feit of mening is.	Ik heb hulp nodig om erachter te komen of informatie betrouwbaar is. Ik kan feiten en meningen moeilijk onderscheiden.
Hoofd- en bijzaken onderscheiden, informatie combineren en conclusies trekken	Ik kan goed hoofd- en bijzaken onderscheiden en informatie combineren. Ik kan goed conclusies trekken en deze in eigen woorden weergeven.	Ik kan redelijk goed hoofd- en bijzaken onderscheiden en informatie combineren. Ik kan conclusies trekken maar vind het soms lastig om deze in eigen woorden weer te geven.	Ik vind het vaak moeilijk om hoofd- en bijzaken te onderscheiden en informatie te combineren. Ik heb moeite met conclusies trekken en vind het vaak lastig om deze in eigen woorden weer te geven.	Ik vind het moeilijk om hoofd- en bijzaken te onderscheiden en informatie te combineren. Ik heb hulp nodig bij het trekken van conclusies en vind het lastig om deze in eigen woorden weer te geven.
Een logische gedachtelijn opbouwen	Ik kan een logische gedachtelijn opbouwen en deze helder verwoorden.	Ik kan redelijk goed een logische gedachtelijn opbouwen en deze meestal op een heldere manier verwoorden.	Ik vind het vaak moeilijk om een logische gedachtelijn op te bouwen en deze op een heldere manier te verwoorden.	Ik heb hulp nodig om een logische gedachtelijn op te bouwen en deze op een heldere manier te verwoorden.
Een standpunt innemen en beargumenteren. Openstaan voor meningen van anderen.	Ik kan een goed doordacht standpunt innemen en dit onderbouwen met argumenten. Ik sta open voor de meningen van anderen en kan zaken van verschillende kanten bekijken.	Meestal kan ik een eigen standpunt innemen en dit onderbouwen met argumenten. Ik sta meestal open voor de meningen van anderen en het lukt me meestal wel om zaken van verschillende kanten bekijken.	Ik vind het vaak lastig om een eigen standpunt in te nemen en om hier goede argumenten bij te geven. Ik vind het vaak moeilijk om open te staan voor de meningen van anderen en om zaken van verschillende kanten te bekijken.	Ik kan maar zelden een eigen standpunt innemen. Meestal kan ik geen goede argumenten bij mijn standpunt geven. Ik sta lang niet altijd open voor meningen van anderen en kan zaken moeilijk van verschillende kanten bekijken.